

Administrația și
Tipografia:
Brazov, piața mare Nr. 22.
Toți zefrancați nu se pri-
mesc. Manuscrisuri nu se re-
trimite!

Birourile de anuțieri:
Brazov, piața mare Nr. 22.
Litere mai primesc în Viena
Hof-Messe, Rosenstein & Vogler
(K. K. Hof), Heinrich Schölk, Anton
K. M. Dubs, A. Oppelt, J. Dun-
sky, în Budapesta: A. V. Goll-
ner, Anton Mayer, Eckstein, Berndt;
Vindobona: G. L. Dubs; în Ham-
burg: A. Steiner.
Prețurile inserțiilor: o serie
pe o coloană 6 cr.,
30 cr. timbru pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tariful și învoială.
Litere pe pagina III-a o
mă 10 cr. v. a. s. 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LII.

„Gazeta” este în fiecare zi.
Abonamente pentru Austria-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la d. d. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrație, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu d. d. în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un esemplar 5 cr. v. a. s. 15
bani.
Atuț. abonamentele cătu și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 251.

Brașov, Joi, Vineri 10 (22) Noemvre

1889.

Brașov, 9 Noemvre v.

Rar, foarte rar ni-se ivesce și nouă ocaziunea, în aste zile de amărăciune și de necazuri, să înregistrăm și câte o veste mai îmbucurătoare, care să ne învesească sufletul și să ne dea curagiu în grăuna luptă pentru existența noastră.

O asemenea veste bună ne sosește adî din orașelul grănițesc Rodna-vechiă, unde nici uneltirile și volniciile celor ce iau în deșert și lege și dreptate și libertate, nici ademenirile și amăgirile agenților maghiarisării, nici chiar terorismul d-lui Banffy nu i-au putut abate pe Români din calea ce le-au tras-o interesele de viață ale limbei și ale culturai naționale românești.

Scim, că faimosul Banffy, mână în mână cu sluga lui plecată, inspectorul unguresc de școle, a hotărât să le dea de capu școlilor românești confesionale și precum îl vedurăm, c'a înființat o reuniune de învățători unguresci, numai ca să pôtă omori reuniunea de învățători românești ce există de mult, așa îl vedem înființându, când într'o comună, când într'alta, școle de stat unguresci, în cotele școlilor confesionale românești, cu scopu de a-le face concurență, de a-le slăbi, luându-le încetul cu încetul elevii, și de a-le nimici.

O asemenea școlă de stat s'a înființat și în Rodna-vechiă, și încă în ce condițiuni: organele statului au ocupat cu torța clădirea, în care se adăpostea școlă românească, susținându-se că statul ar avé dreptu asupra ei. Astfel rămase, ca Români să țină școlă în mijlocul drumului; dér ei nu s'au gândit mult, ci și-au zidit repede un edificiu frumos de școlă după toate cerințele, care în

tómna acésta s'a și predatu destinațiunei sale.

Insuflețirea cea mare, cu care poporul român din Rodna vechiă sprijinesce în totu chipul acestu aședemintu românesc, ni-o descrie cu colorii vii și elocinte corespondența de mai josu.

Vedem cu bucuria din ea, că școlă ungurescă de concurență în Rodna, pentru care se cheltuesc sume mari de bani din visteria statului, la care contribuim cu toții, n'are nici o trecere la popor, pentru că este străină de limba și cultura lui. Din acésta cauză șovinistiile concurenți lătesc faimele cele mai absurde despre purtarea locuitorilor români, dicéndu că aceștia își ocolesc școlă lor frumósă nou zidită și și trimitu copii cu grămada la școlă ungurescă de stat. Se tololesc dér șovinistiile și de minciună, numai ca să amăgescă lumea și pe însuși stăpâniilor lor, ca să credă, că mare lucru a făcutu Banffy cu ómenii săi, risipind banii din visteria, greu munciți, pentru o școlă de lucsu, care n'are nici unu temeiu de a fi și de care nimenea nu simte trebuință într'o comună așa de mare românească dintr'unu ținutu românesc.

Când foile unguresci au răspândit faima mincinosă de mai susu, noi amu disu, că nu i putem da nici unu credemintu, și declarația directorului școlar confesionalu, ce o publicăm mai josu, dovedesce într'unu modu neîndoios și multu îmbucurătoru pentru noi, că dreptate amu avutu să nu dăm credemintu acelei faime mincinoase colportate de dușmanii școlii românești.

Acésta declarația este pentru noi totodată foarte îmbucurătoare, căci ne dovedesce, că poporul nostru e gata a aduce ori-ce jertfe pentru limba și cultura sa româ-

nescă pretutindenii, unde este condus de bărbai, cari își implinescu cu insuflețire chemarea lor românească.

Purtarea Românilor rodneni le face ónore și ne alăturăm cu totă inima la dorința exprimată de bravul lor preot, ca în toate comunele române să fiă îmbrățișată cauza școlară cu insuflețire, ca în acelu opidu românesc, căci atunci toate uneltirile dușmanilor limbei și culturai noastre naționale voru rămâne de rușie.

Așa să fiă!

DIN AFARĂ.

Revoluțiunea în Brasilia.

Precum se vede din telegramele mai nouă sosite din Rio-de-Janeiro, revoluțiunea în Brasilia a învinsu pe totă linia. Guvernul provisoriu a dat unu manifestu, în care se declară *monarchia ca delaturată*. Guvernul spune, că primesce din provinciile multime de manifestațiuni în favoarea *republicei federative*. Impăratul este deținutu în palatul său ca prisioner. Când i-s'a notificat destituirea sa, i-s'a spus, că va primi și mai departe dotațiunea sa, împăratul însă a declarat, că *nu va ceda decâtu forței*.

O telegramă dela 17 l. c. spune, că împăratul Dom Pedro II a plecatu cu familia sa în Europa. De bună voia nu va fi luat acésta decisiune, se vede însă că n'a fostu sprijinitu. Armata, care pe picioru de pace numără 1000 de oficeri și 13,000 soldați, s'a resculat totă și populațiunea în capitală ca și în provinciile pare a fi rămasu cu totul indiferentă. Se vede, că revoluția a fostu de multu pregătită în ascunsu și guvernul a fostu cu totul surprins printre'nsa. În Brasilia a existat întotdeauna o partidă republicană și acésta în timpul din urmă a desfășurat o activitate îndoită, fiindu sprijinită din partea proprietarilor de sclavi. S'au ivit adeseori în corpul oficerescu casuri de nedisciplină și se vede, că cu încetul li-a succésu repu-

blicanilor de a trage întreaga armată pe partea lor. Președintele noiei republice, care s'a creatu mai fără nici o rezistență, este unu generalu, cunoscutu de multu ca omu foarte ambițiosu, *Teodoro da Fonseca*. Ministrul de războiu Benjamin Constant a fostu până acuma maioru și profesor de botanică; ministrul de externe a redigat până în zilele din urmă o gazetă ce apărea în Rio-de-Janeiro.

Cumcă a învinsu revoluția și nu s'a ridicat nimeni în apărarea împăratului, este greu de explicat, după ce e cunoscutu, că Dom Pedro II se bucura de o mare și meritată popularitate. Singura explicare o putem afla în împrejurarea, că împăratul n'avea nici unu fiu și că Brazilianii n'au voit să aibă ca domn pe urmașii unui Orleans. Frica de „domnitoru străin” a fostu fără îndoială cel mai puternicu mijlocu, de care s'au folositu republicanii.

Resultatele călătoriei împăratului germanu.

„Post” din Berlinu publică unu articulu, ce se crede inspirat, și care resuma resultatele călătoriei împăratului și ale întrevederilor sale cu diferiții suverani. Impăratul, dice diarul, a depărtat, prin călătoria sa la Constantinopolu, bănuiala eventuală, că Germania ar sprijini proiectele de mărire ale Greciei, și a lăsat să se vadă, că Germania consideră pe Turcia ca factoru justificat și necesaru în concertulu european. Nu s'a făcutu nici o concesiune Rusiei în privința politicei balcanice. „Post” crede, că Rusia nu va încerca să meargă în Bulgaria câtă vreme nu va voi să facă să isbucnescă războiu și în alte părți, ci se va mărgini numai a împedeca consolidarea stărei de lucruri în Bulgaria spre a împinge pe poporul bulgaru la acete nesocotite.

Raporturile greco-turcesci.

Amu împărțit, că în camera din Atena a fostu interelat guvernul grecu în privința cestiunei Cretei și că cu ocaziunea desbaterilor s'au ridicat învinuiri asupra Turciei. Din acésta cauză foia turcescă „*Tarik*” din Constantinopolu

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

Eminescu și poesile lui.

(Urmare).

Dacă a nebunitu Eminescu, cauza este exclusiv internă, este înăscută, este ereditară. Cei ce cunosc datele din familia lui, știu, că la doi frați ai săi, morți sinucis, a isbucnit nebunia înainte de a sa și că acésta nevropatiă se pôte urmări în liniă ascendentă.

De altminteri și în vremea, în care spiritul lui era în vigore, felul traiului său făcuse pe amici să se témă de resultatul finalu. Viața lui era neregulată: adese se hrănia numai cu narcotice și excitante: abusu de tutun și de cafea, nopți petrecute în cetire și scriere, zile întregi petrecute fără mâncare, și apoi deodată, la vreme neobișnuită, după miezul nopții, mâncare și beuturi fără alegere și fără măsură: așa era viața lui Eminescu. Nu acésta viață i-a causat nebunia, ci germele de nebunie înăscut și cauzat acésta viață. Ceea-ce o dovedesce este, că toate încercările, adeseori și cu stăruință repetate de unii pri-

etini ai săi, nu au fostu în stare să-l aducă la unu traiu mai regulat.

Și nici de nefericiri, care aru fi influențat sănătatea intelectuală și fizică a lui Eminescu, nu credem, că se pôte vorbi. Dacă ne-aru întreba cine-va: a fostu fericit Eminescu? amu răspunde: cine e fericit? Dér dacă ne-aru întreba: a fostu nefericit Eminescu? amu răspunde cu totă convingerea: nu! Ce e dreptu, elu era unu adeptu convinsu al lui Schopenhauer, era prin urmare pesimist. Dér acéstu pesimismu nu era redus la plângerea mărginită a unui egoist nemulțămítu cu sörtea sa particulară, ci era eterisat sub forma mai senină a melancoliei pentru sörtea ómenirii în deobște; și chiar acolo, unde din poezia lui străbate indignarea în contra epigonilor și a demagogilor înșelători, avem a face cu unu simțemintu esteticu, ér nu cu o amărăciune personală.

Eminescu, din punctu de vedere al egoismului cel mai nepăsătoru omu, ce și-lu pôte închipui cine-va, precum nu putea fi atinsu de unu simțemintu prea intensu al fericirii, nu putea fi nici espusu la o prea mare nefericire. Seninătatea

abstractă — ecă nota lui caracteristică, în melancolie ca și în veselie. Și lucru interesant de observat: chiar forma nebuniei lui era o veselie exultantă.

Când venia în mijlocul nostru cu naivitatea sa ca de copil, care îi căstige de multu inima tuturor, și ne aducea ultima poezie ce o făcuse, o refăcuse, o rafinase, căutându mereu o formă mai perfectă, o cetia par'că ar fi fostu o lucrare străină de elu. Nici-odată nu s'ar fi gândit măcar să o publice; publicarea îi era indiferentă, unultu său altul din noi trebuia să-i ia manuscrisul din mână și să-l dea la „Convorbiri.”

Și dacă pentru poesile lui, în care și-a intrupat sub o formă așa de minunată quintesența cugetărilor și simțirilor, se mulțamia cu emoțiunea estetică a unui cercu micu de amici, fără a se gândi la nici o satisfacție de amoru propriu; dacă elu se considera óre-cum ca organulu accidentalu, prin care însăși poezia se manifesta, așa încât ar fi primitu cu aceeași mulțamire să se fi manifestat prin altul: ne este permis a conchide, nu numai că era nepăsătoru pentru întâmplările vieții esterne, dér

și chiar că în relațiile lui pasionale era de unu caracteru cu totul neobișnuitu. Cuvintele de amoru fericit și nefericit nu se pôte aplica lui Eminescu în accepțiunea de toate zile. Nici o individualitate femeiească nu-lu putea captiva și ținea cu desăvârșire în marginea ei. Ca și Leopardi în *Aspasia*, elu nu vedea în femeia iubită decâtu copia imperfectă a unui prototipu nerealizabil. Ilu inbea întâmplătorea copie și ilu părăsia, totu copia rămâne, și elu se refugia cu melancolie impersonală într'o lume mai po-trivită cu elu, în lumea cugetării și a poesiei. De aici „*Luceafărul*” cu versurile dela sfârșit:

Ce-ți pasă ție, chipu de lutu,
Dacă'oiu fi eu seu altulu?
Trăind în cerculu vostru strimtu,
Noroculu vè petrece;
Ci eu în lumea mea mă simtu;
Nemuritoru și recé.

II.

Înțelegându astfel personalitatea lui Eminescu, înțelegem totdeodată una din părțile esențiale ale operei sale literare: bogăția de idei, care înaltă totă simțirea lui (căci nu idea rece, ci idea emoțio-

poli impută Grecilor, că și-au luat ca problemă a lăși scrieri false asupra guvernului și populației unei țări vecine, în loc să găsi cu cale să administreze regulat afacerile guverniale și a realiza progresul în țară. Situațiunea Greciei, dice „Tarik“, are nevoie de o mare reorganizare din punct de vedere al menținerii liniștii. Stând lucrul astfel, Grecii provoacă riscul lumii civilizate, când caută a se ocupa cu menținerea ordinii în țările vecine. Pericolul, la care se espune politica de ați a bărbaților de stat ai Greciei, n'ar scăpa neobservată nici celei mai obișnuite prevederi; d'ei sunt orbiți de interesul personal, care le împingă ochii cu un velt desu. Greșelele acestor bărbați de stat au dus lucrul acolo, că Grecia a fost desemnată de bărbații înțelepți ai continentului ca *enfant gate* (copilul stricat, rău năvălit) al Europei; d'ei decă acest *enfant gate* ar deveni atât de turbulent, pentru a și însuși pe nedreptul ceva, jignind pe vecini, atunci s'ar ivi *necesitatea de a-lu pedepsi*. Când Francesii au lucrat la restabilirea Greciei, au trebuit să credă, că au de gând să reînvieze timpurile lui Platone, Aristide și Aristarch; d'ei ați, când urmașii acestor mari filosofi au prefăcut Grecia dintr'un centru al înțelepților în vatra scrierilor false și a clevetirilor, vor fi constatată cu părere de rău și Francesii această situațiune.

SCRILE DILEI.

De ce folos? Ministeriul unguresc de culte și instrucțiune publică, prin o circulară mai nouă a sa, face cunoscută supremelor noastre autorități școlare confesionale, că ordinațiunile ministeriale privitoare la afacerile școlare nu se vor mai publica prin inspectorii r. de școle, ci ele se vor publica în partea oficială a ziarului edat de ministeriul unguresc de culte și instrucțiune publică sub numele de „Néptanitik Lapja“, impunându tuturor organelor școlare și tuturor învățătorilor populari să ia notiță despre acele ordinațiuni numai din ziarul amintit. După ce însă „Néptanitik Lapja“ este scrisă într'o limbă în mare parte necunoscută de organele școlare românești, Prea Veneratul Consistoriu Metropolitan din Blășiu prin o circulară a sa dela 2 Novembre n. c. face cunoscută clerului subaltern, că a însărcinat pe Redacțiunea părții școlare a organului metropolitan „Fóia bis. și scol.“, ca să comunice cetitorilor săi în limba română toate ordinațiunile ministeriale apărute în partea oficială din „Néptanitik Lapja“. — E întrebare acum, că de ce folos este pentru școlile noastre fóia ungurescă „Néptanitik

Lapja“? Noi credem, că Ordinariatele noastre ar trebui să intervină pentru ca ordinațiunile ministeriale să se comunice organelor școlare românești numai prin foile școlare ale autorităților noastre confesionale. După ce școlile noastre confesionale nu primesc din partea statului nici un ajutor, suntem în drept să pretinde, ca ministeriul unguresc de culte și instrucțiune publică să nu mai impună școlilor noastre românești abonarea lui „Néptanitik Lapja“, care altminterea pentru noi Români este superflu și nefolosibil.

Donațiune. Bravul locuitor român *Surducană Gavrilă* din Bandul de Câmpia, după cum cetim în „Fóia bis. și scol.“ din Blășiu, a dăruit pe sema bisericei românești gr. cat. de acolo o casă cu grădina aflată în piața Bandului, cum și 4 jugere de pământ, cari deja s'au și intabulat pentru biserică, rămânându nobilului dăruitor dreptul de a-le folosi el până va fi în viață.

Alegerile municipale în cercul Riciului de Câmpia, după cum ni-se scrie din acele părți, s'au săvârșit zilele trecute în defavorul total al Românilor, dintre cari nu s'au prezentat la alegere decât vre-o 23, pe când alegătorii unguri au fost de față vre-o 90. N'a fost ales în comitetul comitatensu nici un membru român, deși se află în acest cerc peste 90 alegători români. „Ce folos însă“ — exclamă corespondentul nostru — „decă cei ce stau în fruntea poporului nu se interesează de validitatea dreptului nostru românesc. Afară de d-lu *Augustin Aldea*, preotul din Bozediu, abia s'au prezentat la alegere vre-o 4 preoți românești, d'ei și aceștia fără alegători!“

Alegeri municipale. În cercul al doilea electoral al Sebeșului au fost aleși membri ai comitetului municipal al Sibiiului: *Iónu Pijo*, *Mateiu Voileanu*, *Dr. Remus Roșca* și *Nicanor Frateș*.

Tariful postal pentru tipărituri în interiorul țării l'a modificat ministrul de comerț astfel cu începere dela 1 Decembrie n.: pentru tipărituri în greutate până la 10 grame se plătesc 1 cr., până la 50 gr. 2 cr., până la 250 gr. 5 cr., până la 500 gr. 10 cr., până la 1000 gr. 15 cr. Această reducere are valoare numai pentru țările coronei ungare, nu și pentru Austria.

Stegul german oprit. Noul director al minelor dela Boița a sosit din Germania. Pentru a-lu pute primi sărbătorește, Boițenii — dice corespondentul din Deva al fôiei „Sieb.

D. Tgblatt“ — au cerut viceșpanului să le dea voia a primi pe directorul cu stegul german. Viceșpanul însă li-a interzis acesta. Boițenii cu toate acestea l'ar fi primit, se dice, cu stegul german și pentru acesta fișpanul ar avé de gând să tragă la dare de sémă.

Germanii se vor „bucura“ de atâta „simpatie“ a aliaților lor pentru stegul german. Noul director va avé să comunice în Germania lucruri „îmbucurătoare.“

Din Zernesci ni-se scriu următoarele: „În cauza *nenorociri întâmplare la fabrica de celuloză în Zernesci* vé comunică, că judecătoria reg. din Zernesci a și făcut pașii de lipsă spre a erua, că cine poartă vina la acea tristă întâmplare: din partea forului administrativ încă se vede a se fi luat dispozițiune în această cauză și cu plăcere am observat, că D-lu proto-notar *Ioan Turcu*, fiind și în alte afaceri în Zernesci, s'a informat despre toate casurile de nenorocire întâmplare la numita fabrică. Ca probă despre aceea, cu câtă neglijență se lucră în acea baie de p'etră, servescă și împrejurarea, că și cu ocaziunea ocaziunei judecătorești la fața locului, tocmai când era să se de-parteze comisiunea judecătorească, se mai surpă înainte ochilor comisiunei o parte din stâncă.“

Br. Eudoxiu de Hurmuzachi a fost ales president al societății pentru cultura și literatura română din Bucovina. Dorim și noi, împreună cu „Revista Politică“ din Suceva, ca societatea numită, sub presiunea d-lui Baron să înflorască, ca și sub presiunea repausului său părinte *Georgi* și al unchiului său *Alecu*.

Esportul de p'ome din Bistrița și împrejurime a luat mare avânt. Chiar și p'omele defectoase, pe care dealminterea nici chiar țărani nu le luă în sémă, se vëndu cu bune preturi. În cele două luni din urmă s'au esportat în Germania 70 de vagoni cu mere. Pentru 13,000 hectolitri de p'ome a luat Bistrița și împrejurimea 19,000 fl. Multe p'ome s'au esportat și în Bucovina și Maramureș. P'ome de masă s'au vëndut foarte puține.

Sibiu-Avrig-Făgăraș. La 2 Decembrie n. va îné reprezentanța orașului Sibiu o ședință spre a lua o hotărâre în privința subvențiunei ce se o dea comuna orașenescă Sibiu pentru construirea căii ferate vicinale Sibiu-Avrig-Făgăraș.

Baritonistul D. Popoviciu. Ziarul „Berliner Börsen Courier“ i-se scrie din

Praga despre noua operă „*Emerich Fortunat*“, alu cărei substrat peste măsură interesant este luat din Ungaria de pe la anul 1522, și se petrece într'un castel ruinat al lui Sever Fortunat. În această operă d-lu *Dim. Popoviciu* a cântat rolul lui „*Rabbi*“, despre care raportorul numitei fô dice, că: „în mod artistic și-a provădit rolul și și-a câștigat simpatii generale“; apoi încheie: „*Flori și aclamări a primit, vești bune, cu îmbelșugare.*“

Corpurile legitime ale României sunt convocate prin decret regesc pe ziua de 15 Noemvre.

Cale ferată la mine. S'a făcut inspectarea tehnică-polițienescă a căii ferate cu cai, ce duce la minele de carbun de pe hotarul Aghireșului.

Bola de gură și de unghii s'a ivit și între vitele din Sebeș.

Patruzeci de plângeri. Lui „*Erd. Hir*“ i-se comunică, că în decursul semestrului trecut peste 40 de plângeri au fost ridicate contra judei cercului Felszegi *Lajos* din Iara de jos. În fine li-a succedut acuatorilor a îndupleca pe ministrul unguresc de justiție, ca să ordone cercetare contra faimosului jude de cerc.

Generositate princiară. Princesa Militia din Muntenegru, care s'a măritat de curând cu marele duce *George alu Rusiei*, a dăruit s'aracilor din Muntenegru, bantuiți de fomete, un milion de ruble, pe care țarul i-le dase ca d'at de nuntă.

Afacerea preotului Orbeanu.

Cetitorii noștri își aduc aminte de procesul senzațional, ce l'au intentat șovinistii unguri preotului român din Iclândelul de Câmpia, *Romul S. Orbeanu*, fiind că botezându și pe nou născutul său fiu cu numele „*Horia*“, a invitat oșpeți numeroși la botez, ér cu ecasiunea acesta a fost arborat pe galleria casei sale un mic steguleț cu tricolorul nostru ardelenesc, care purta inscripțiunea „*Să trăiescă micul Horia!*“ Acest steguleț l'a fost făcut și atârnat d-șora *Olivia Iacobescu*, o rudă de aproape a preotului.

Pentru acest fapt, ce-l mai nevinovat de pe fața pământului, preotul și numita d-șora au fost trași în judecată, fiind acuși, că au agitat, când și-au exercitat numai libertatea individuală, ce-i compete fiă-cărui cetățen în casa sa. Preotul *Romul Orbeanu* a fost condamnat la o amendă în ban de 30 fl. și la 3 zile închisore,

nală face pe poet), și vom vedea în chiar p'etrunda acestei bogății intelectuale până în miezul cugetărilor poetului puterea mișcătoare, care l'a silit să creeze pentru un asemenea cuprins ideal și forma exprimării lui și să îndeplinească astfel amândou cerințele unei noue epoci literare.

Eminescu este un om al timpului modern, cultura lui individuală stă la nivelul culturi europene de astăzi. Cu neobosită lui stăruință de a ceti, de a studia, de a cunoște, el își îndestră fără preget memoria cu operele însemnate din literatura antică și modernă. Cunoșcător al filosofiei, în special al lui Platon, Kant și Schopenhauer, și nu mai puțin al credințelor religioase, mai ales a celei Creștine și Buddhaiste, admirator al *Vedelor*, pasionat pentru operele poetice din toate timpurile posedând știința celor publicate până astăzi în Istoria și limba română: el află în comora ideilor astfel culesse materialul concret, de unde se și formeze înalta abstracțiune, care în poeziile lui ne deschide așa de desu orizontul fără margini al gândirii omenesc. Căci

cum se ajung la o privire generală, decă nu ai în cunoștințele tale treptele succesive, care se te ridice până la ea? Tocmai ele dau lui Eminescu cuprinsul precis în acele versuri caracteristice, în care se intrupăză profunda lui emoțiune asupra începuturilor lumii, asupra vieții omului, asupra sorții poporului român.

Poetul e din nascere, fără îndoială. D'ei ceea ce e din nascere la adevăratul poet, nu e dispoziția pentru formă g'olă a ritmului și a rimei, ci nemărginita iubire a totu ce este cugetare și simțire omenescă, pentru ca din perceperea lor acumulată să se desprindă idea emoțională spre a se infățișa în forma frumosului.

Acel cuprins ideal al culturi omenesc nu era la Eminescu un simplu material de erudiție streină, ci era primit și asimilat în chiar individualitatea lui intelectuală. Deprins astfel de cercetarea adevărului, sincer mai întâi de toate, poeziile lui sunt totdeauna adevărate; sunt subiectiv adevărate nu numai atunci, când exprimă o intuiție a naturii sub formă descriptivă, o simțire de amor, uneori veselă, ade-

seori melancolică, ci și atunci, când trec peste marginea lirismului individual și îmbrățișează și reprezintă un simțiment național sau umanitar.

De aici se esplică în mare parte adença impresiune, ce a produs o opera lui asupra tuturor. Și ei au simțit în felul lor ceea ce a simțit Eminescu, în emoțiunea lui își regăsesc emoțiunea lor; numai că el îi resumă pe toți și are mai ales darul de a deschide mișcării sufletesc ceea mai clară expresie, așa încât glasul lui deșteptându reșnetul în inima lor, le dă totdeodată cuvântul, ce singuri nu l'ar fi găsit. Această scăpare a suferinței mute prin farmecul exprimării este binefacerea, ce o revarsă poetul de geniu asupra omenilor ce-l ascultă, poesia lui devine o parte integrantă a sufletului lor, și el trăește de acum înainte în viața poporului său.

D'ei cuprinsul poeziilor lui Eminescu nu ar fi avut atâta putere de a lucra asupra altora, decă nu ar fi aflat forma frumoasă, sub care se se prezintă. Și fiindcă tocmai această formă este partea cea mai suggestivă în opera lui, se

ne fiă permis a termina studiul de față prin analiza elementelor ei distinctive.

O rezervă trebuie făcută din capul locului, și este cu atât mai importantă, cu cât mulți din imitatorii lui Eminescu nu par a-o fi făcută. Volumul, în care sunt adunate poeziile sale, nu este publicat de el însuși, din cauza împrejurărilor cunoscute și atinse în prefața la ediția I dela 1883. Editorul, decă în starea în care se afla Eminescu atunci, a putut lua asupra și datoria de a publica culegerea poeziilor lui, nu avea dreptul nici de a le modifica, nici de a lăsa pe unele la o parte. Prin urmare așa cum se prezintă și astăzi unicul volum, el cuprinde toate poeziile, și cele dela început, pe care însă autorul declarase de mult, că voia să le îndeparteze și în parte să le suprimă. Nici cele 8 poezii citate în prefața la ediția I, nici *Călimă*, nici *Epigonii*, nici *Strigoi* nu sunt Eminescu în tota puterea lui. Contururile tremurânde ale descrierilor fără destulă precizie intuitivă, lipsa de claritate a gândirii, greșel în accentul ritmic și în rimă sunt defecte, alu c-

N-r. 13718/89.

PUBLICAȚIUNE

referitoare la statorirea dărei de casă pentru anii 1890, 1891 și 1892.

Pe temeiul ordinației Inaltului ministru de finanțe reg. ung. din 18 Octomvre a. c. Nr. 66881, se aduce la cunoștință generală, cum că măsurarea dărei de casă statorită în sensul §-lor 11 și 12 ai art. de lege XLIV din 1883 pentru anii 1887, 1888 și 1889 espiră cu anul acesta. Pe temeiul datelor de dare adunate cu ocaziunea conscrierii dărei, precum și pe baza fasionărilor posesorilor de case se va statorii încă în decursul anului acestuia darea după clasele și după chiria de casă pentru următorii 3 ani: 1890, 1891 și 1892.

Fasionile din partea posesorilor de casă asupra chiriilor încasate în anul 1889 au să se așternă la oficiul orașenesc de dare în intervalul din 15 până în 30 Noemvre a. c., — statorindu-se la casă contrar aceste fasionări pe speșele posesorilor de casă ex offio.

Colele pentru fasionarea dărei de casă se estradează de către oficiul orașenesc de dare gratis. Rubricile acestor cole, cari au de a se reașterne amintitului oficiu, sunt de a se provede cu punctualitate și consciențiositate cu datele receive.

Posesorii de case se obligă, ca să dea oficiului orașenesc de dare toate acele date, cari se cerer pentru statorirea legală a dărei.

Posesorul de casă sau chirașul permanent al casei este îndreptățit ca să estradeze fasionarea dărei de casă chiar și prin plenipotențatul său; totuși însă, la casă decă prin nefasionarea chiriei de casă se comite o prescurtare a dărei, cade responsabilitatea pe posesorul casei.

La casă decă pentru una și aceeași casă există mai mulți posesori, atunci sunt toți datorți, ca să subscrie cola de fasionare, eventualmente să se subscrie prin

plenipotențatul lor. Pentru datele induse în această școlă sunt toți posesorii responsabili.

Intregul venit (brut) al casei consistă din tot, ce primesce posesorul de casă pentru folosirea casei închiriate. Sub venitul chiriei, prin urmare, nu se înțelege numai solvirea banilor statorită sub acest titlu, ci totă aceea, ce oferă chirașul ca contra preț pentru folosința obiectului de chiria; aci se subsumă darea, aruncurile comitatense și comunale, competențele de asigurațiune, competențele pentru clădirea șoselelor, speșele pentru adaptările și reparaturile de casă, mai departe toate acele sume, cari le plătesc chirașul posesorul de casă pentru conducerea de apă, pentru iluminațiunea nocturnă, pentru căratul gunoii etc; în fine aparține aci făcarea soiu de prestațiuni naturale din partea chirașului. Prin urmare făcarea posesorului de casă sau incedutul său este obligat, ca la făcarea clădire, la făcarea locuință sau la făcarea piesă de locuință să se fasioneze, fără de vr'o detragere, chiriile astfel, după cum s'au stipulat, respective la edificiile sau singuraticile locuințe neinchiriate astfel, după cum de facto s'ar fi putut închiria.

Edificiile și locuințele închiriate cu mobilar se tractează la fasionarea dărei de casă astfel, ca și când ele s'ar fi închiriat fără mobile; din întreaga chiria se subtrage însă chiria pentru mobile; totă aceeași relațiune se observă și la locuințe închiriate cu grădină. În acest casu se subtrage suma pentru grădină din întreaga chiria.

Au ca să se fasioneze prin urmare și sumele acele, cari se plătesc pentru mobilarul sau grădina închiriată cu locuința.

Acelu posesor de case sau acelu ingrijitor de case, care nu așterne fasionarea dărei de casă, sau nu reintregesc în decursul termenului statorit (cu cel mult 8 zile) de către organul măsură-

rei dărei, cola de fasionare așternută cu mantică, se obligă ca să porțe speșele împreunate cu luarea oculațiunii locale, spre scopul delaturării astorfel de mantică, pedepsindu-se afară de aceea cu o pedepsă dela 1—50 fl. v. a.

Asupra referințelor și datelor factice, din cari se porțe de judeca venitul chiriei casei, se obligă facione, ca, îndată ce este provocat de organele de dare, să dea chiarificările cerute.

La cererea posesorului de casă se obligă chirașii ca prin inducerea numelui în respectiva rubrică a colii de fasionare să adevărească adevărul fasionării. Acelu posesor de casă, care și subscrie de către chirași cola fasionării chiriei înainte de ce nu s'au indus mai întâi chiriile, se pedepsește de atâtea ori cu 100 fl., de câte ori a comisă față de singuraticii chirași această neglijare. Pedepsă banală se estradează în întreaga ei sumă acelu, care a făcut arătarea.

La casă decă posesorul casei în înțelegere cu chirașul a comisă prescurtarea de dare și prin acesta prescurtarea erarului de stat, atunci se pedepsește ambele părți cu sumă triplă din prescurtarea comisă; de o astfel de pedepsă se absolvă însă chirașul atunci, când asupra acestei prescurtări face în decursul a 15 zile raportul la autoritatea finanțiară.

Acelu posesor de casă, care nu arată în decursul a 14 zile împrejurarea că locuința nu mai este goală, mai departe, ca să schimbată categoria dărei de casă (sub care este de a se înțelege aceea împrejurare, când casa sau locuința, carea până acum a aparținut dărei după clasele de casă, se supune în urma închirierii dărei chiriei de casă, și viceversa), — în fine acelu posesor de casă, care nu arată în același termen oficiului orașenesc de dare, că a espirat dreptul eliberării casei sale de dare, prin urmare: împrejurările cari dispun începerea obligămintului solvirei dărei, — se pedepsește în sensul §-lui 100 al art. de lege 44

din an. 1883 cu o pedepsă carea porțe până de 8 ori atât de mare câtă este suma aceea cu care s'a prescurtat erarul.

La casă decă nu se porțe constata suma prescurtătoare, atunci conține pedepsă banală suma dela 1—500 fl.

Darea casei se statorose de organele oficiului orașenesc de dare.

Brasov, 15 Noemvrie 1889.

Magistratul orașenesc.

Brasso vármegye alispánjától.

Sz. 12589/1889.

Pályázati hirdetés!

Az 1886 évi XXI t. cz. 56-ik és 80-ik §-ai értelmében a jelen megbízásuk ideje bejártával alább megnevezett tisztviselői állomások főispáni kinevezési hátskörbe tartoznak, úgy mind

1. A törvényhatósági főorvos
2. „ három járási orvosi,
3. „ vármegye főszámvevői, esetleg alszámvevő
4. az árvaszék nyilvántartói,
5. a vármegye állatorvosi és
6. Brassó város rendőrkapitányi állomások.

Mi is azon megjegyzéssel hozatik köz tudomásra, hogy mindazok, a kik egyik vagy másik állomás megnyerési ohajtják, kellően bélyegzett és az 1883 évi 1 t. cz.-ben körülirt minősített-ségüket bizonyító pályázati kérsüket hozzám f. hó 30-áig, annál inkább nyujtsák be, minthogy a később beérkezett folyamodványok tekintetbe vétetni nem fognak.

Brassó, 1889 November 17-én.

Roll Gyula
kir. tan. alispán.

„ALBINA“

85,24

Institutu de creditu și de economii
FILIALA BRAȘOVU

Amanetěză hărtii de valóre

ȘI DE CELEA ROMĂNESCI

până la 85% din valórea lor după cursul de di, pe lângă cele mai ieftine condițiuni.

Informațiuni mai de aprópe se pot lua zilnic în biroulu institutului, piața No. 90, dela 8—2 óre d. p.

No. 535—1889.

203,3—2

CITAȚIUNE.

Elisabeta Rațiu născută Clococianu gr. cat. din Tohanul vechiu în 26 Aprilie a. c. a intentat procesu divorțialu asupra bărbatului ei Irimia Rațiu gr. cat. din Arpașul inf., care mai bine de 6 ani și-a părăsit soția cu necredință. După multă cercare în ierna trecută s'a aflat că-și are domiciliul în Bucuresci, șoseua Basarabă Nr. 112, unde la 4 Octomvre a. c. i-s'a comunicat acțiunea spre a răspunde, sau cel puțin a plenipotenția pe cineva, ca să-l reprezenteze în decursul procesului; dér nefăcându nici una, nici alta, e probabil, că și-a strămutat domiciliul; prin urmare neputându-i-se erui ubicațiunea presentă, se citează pe calea acesta, ca în termen de 6 luni să se prezenteze la forul matr. gr. cat. de I-a instanță al Făgărașului; la casă contrariu va fi supliniță prin „curator ad actum“.

Dela presidiul forului matrimonial gr. cat. de I-a instanță al Făgărașului.

Făgăraș, în 14 Noemvre 1889.

Basiliu Rațiu,
vicar și preș. forului.

Sz. 6057—1889 tkvi.

211,1

Arverési hirdetésnyi kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhirr teszi, hogy Guranica I. Maria végrehajtónak Sierban Nicolae végrehajtást szenvedő elleni 500 frt. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a Zernesti kir. jbiróság) területén lévő Almásmező határan fekvő az almásmezői 178 sz. tjkvben A+283 hr. sz. egész fekvőre 160 frt.-ban, az 1104 hr. sz. a és az 1105 hr. sz. egész fekvőre 72 frt.-ban, az 1271/2 hr. sz. a az 1272/2 hr. sz. és 1273/2 hr. sz. egész fekvőre 92 frt.-ban, s továbbá idő-

közben az 1094 sz. tjkvbe Serban Maria sz. Czogoi nevére atvitt 820/2 hr. sz. egész fekvőre 49 frt.-ban, és az 1133 sz. tjkvben időközben kisk. Serban Paraschiva, Iuon, George és Nicolae nevére atvitt 1141 hr. sz. ingatlanra az arverést 71 frt. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889 évi Deczember hó 2-ik napján délelőtt 8 órakor Almásmező község irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadék képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Brassó, 1889. évi Iulius hó 5-én.

A kir. törvényszék mint tkvi. hatóság.

Schimbare de localu.

Magazinul cu mărfuri de modă pentru Dame, confecțiuni și albituri, alu firmei

B. KERESZTESY

se află din 22 Noemvre 1889 în colțul dela Piața mare și Tergulul cailor.

212,1 1

Preparatele antiseptice

ale lui

Dr. GUST

pentru ingrijirea dintilor și a gurei au un efect escelent, curățitor, conservator și întăritor asupra organelor gurei.

Aceste preparate conțin afară de cele mai bune materii tolosite până acuma spre acest scop, și **noué mijloce cu un efect însemnat antiseptic**, adică care impiedcă stricarea sau putredirea dintilor, precum și îmbolnăvirea gingiilor.

1 flaconu cu apă de gură à 50 cr. și à 1 fl.

suficientă pentru mai multe săptămâni.

1 cutioră cu prafu de dinți à 25 cr. și à 50 cr.

1 borcanelu cu pastă de dinți à 40 cr.

Depositul principalu la FRIEDRICH STENNER, farmacia la „LEULU DE AURU“ în Brasov.

66

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se pot cumpăra în tutungeria I. Gross, și în librăria Nicolae Ciureu.